

Сьогодні
13.02.2024

Алтинбаєва Л.М.

Олена Пчілка «З ґринджолями». Сімейні традиції родини Косачів. Зображення дитячих зимових розваг у вірші «З ґринджолями»

Мета: повторити поняття: віршована мова, пейзаж; ознайомити із видами пейзажів; розвивати навички читання ліричних творів, розпізнавати емоційне ставлення до зображуваного, зміни настрою, різноманіття почуттів ліричного героя; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до рідної країни.

Сьогодні
13.02.2024

Організація класу. Вправа «Формула успіху» з цеглинками LEGO

Створіть
формулу гарного
уроку.

Яке слово буде
на першому
місці?

МИСЛЕННЯ

ПРАЦЯ

АКТИВНІСТЬ

Сьогодні
13.02.2024

Повідомлення теми уроку

Багато українських
поетів/поетес змальовували
у своїх творах зиму. Сьогодні
ми розглянемо саме таку
поезію Олени Пчілки
«З ґринджолями».

Сьогодні
13.02.2024

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
13.02.2024

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Сьогодні
13.02.2024

Актуалізація опорних знань. Устав пропущене

_____ мова - мова твору, що має
_____ та риму.

Віршована мова - мова твору, що
має **ритм** та риму.

Сьогодні
13.02.2024

Робота із
підручником
«Українська
література»
Т. Яценко,
с. 129-134.

Сьогодні
13.02.2024

Мовна скарбничка

ґринджолята — простенькі
дерев'яні санчата.

ґринджоли — великі сани для
перевезення (кіньми) взимку
людей і вантажів.

Нуте — вигук, уживається як
заклик, заохочення до дії.

Що за чудовая днина,
Сніг, наче срібло, блищить!
Вийшов веселий хлопчина,
Швидко з санками біжить.

Ох, ті санки-ґринджолята!
Коней не треба до них:
Роблять їх мудро хлоп'ята,
Треба прудких тільки ніг!

Сам у санки упряжешся,
Вже ж не яка там вага!
Стежкою хутко женешся,
Всякий тебе оббіга!

Ось вона й гірка маленька,—
Ой, як униз я спущусь!
Наче та пташка швиденька,
Долі умить опинюсь.

Нуте лишень, хто зручніший?
Швидше котре збіжить?
Кепсько, — мороз все лютіший,
Носик з морозу щемить.

Ей, чи ж морозу боятись
Та отаким козакам?!
Нуте у сніжки гуляти,
Треба зогрітись нам!

Ой, чи заходить вже сонце?..
Пізня така вже пора?..
Стукають мама в віконце,
Треба рушати до двора!

- У які ігри бавляться діти у вірші О. Пчілки «З ґринджолями»?
- Які почуття вони переживають? Наведіть відповідні рядки з твору.
- Чи доводилося вам грати у схожі ігри? Опишіть свої емоції.

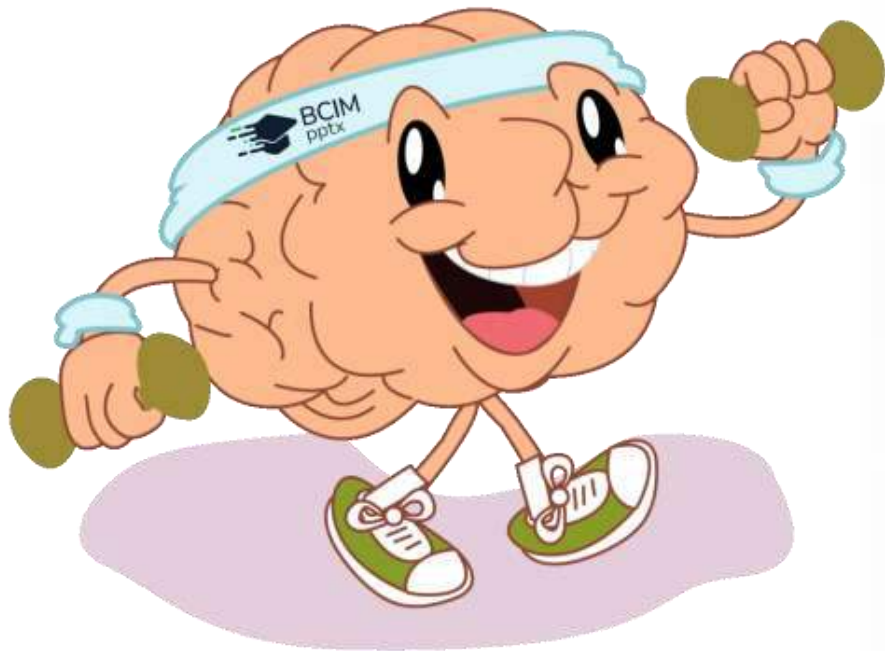

Подумайте, який
настрій у дітей,
змальованих на
картині Сергія Кольби
«Зимові розваги»?
Якими засобами
художник його
розкриває?

- ✓ Мотив вірша «З ґринджолями» — це радість, веселий захват дітей від зимових розваг. Знайдіть у творі епітети й порівняння.
- ✓ Епітети: чудова днина, веселий хлопчина, прудкі ноги, пташка швиденька, пізня пора.
- ✓ Порівняння: сніг, наче срібло, блищить; спущусь, наче та пташка.
- ✓ Як вони допомагають розкрити цей мотив?

Який спосіб римування
використала авторка в поезії, щоб
передати пришвидшений ритм,
гру дітей наввипередки?

Сам у санки упряжешся,
Вже ж не яка там вага!
Стежкою хутко женешся,
Всякий тебе оббіга!
АБАБ – перехресне римування

Ви читали в молодших класах або ж самотійно казки, віршики, байки, загадки Олени Пчілки. Розкажіть про такий читацький досвід. Також ви вже ознайомилися із творчістю славетної доньки Олени Пчілки — Лесі Українки. Пригадайте її зворушливу казку «Лелія», вивчену нещодавно. А тепер ви довідаєтеся більше про письменницю Олену Пчілку.

Сьогодні
13.02.2024

Літературознавчий клуб (с. 131-132). Перевірка прочитаного

- Яке справжнє ім'я та прізвище Олени Пчілки?
- Ольга Косач.
- Де народилася письменниця?
- У місті Гадяч на Полтавщині.
- Що не визнавала Ольга Косач?
- Зросійщену освіту.
- Що створила Ольга Косач?
- Материнську школу, усіх своїх дітей вчила сама.

- ✓ Що вас найбільше вразило в розповіді про Олену Пчілку?
- ✓ У яких сферах творчості, суспільного життя вона зреалізувала себе?
- ✓ Чому письменниця таку велику увагу приділяла освіті, вихованню дітей і дитячій літературі?

- ✓ **Пейзаж (франц. paysage — місцевість) — краєвид, змальована у мистецькому творі картина природи.**
- ✓ **Залежно від того, що зображує автор/авторка, пейзажі поділяють на такі види: лісовий, степовий, гірський, морський, сільський, міський.**

Створюючи пейзаж, митець не лише передає красу природи, а й розкриває свої переживання, настрої, думки, мрії. У літературних творах пейзажі, залежно від наміру їх авторів/авторок, можуть позначати місце дії, передавати певну атмосферу, розкривати характер героїв/героїнь.

Сьогодні
13.02.2024

У колі мистецтв (с. 132-133)

Олена Пчілка так описує краєвид: «Була наша гадяцька садиба на високій, крутій горі і спускалася до річки Псла. Під самим Гадячем впадає у Псьол річка Грунь і разом з водами Псла оточує великий острів з кучерявими вербами, а поза островом розстеляється зелена долина, поки не замикає її на обрію великий вічнозелений бір сосновий. Дивлячись із нашого вікна на все те поєднання гір, води і зеленощів, я завжди думала, що се чи не найкращий на всю Полтавщину краєвид, — а вона ж має так багато чудових куточків».

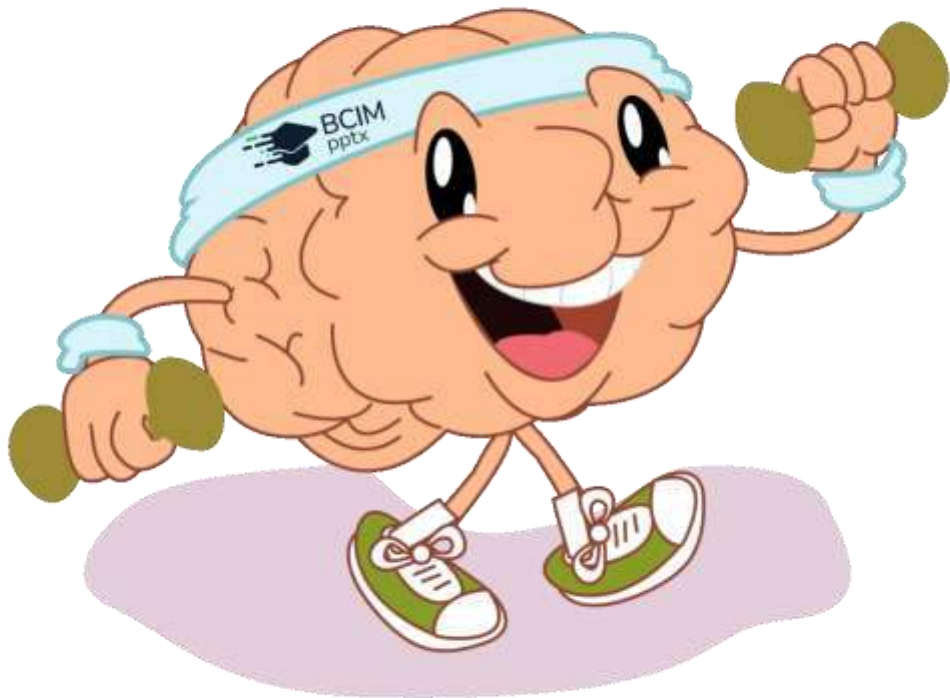

- ✓ Як характеризує Олену Пчілку цей опис природи Полтавщини?
- ✓ А який ваш улюблений краєвид? Опишіть його, вживаючи епітети, порівняння та метафори.
- ✓ Ще раз уважно перечитайте вірш «З ґринджолями» Олени Пчілки. Спираючись на окремі деталі, що згадані у творі, опишіть пейзаж, на тлі якого відбувається дитяча гра.

Роздивіться картину
«Ловлять снігура»
художника ХІХ ст.
С. Васильківського, який
більшість своїх картин
присвятив чудовим
краєвидам рідної України.
Розкажіть про свої
враження.

- ✓ Який настрій передає кожен із цих творів?
- ✓ Яким, на вашу думку, є внутрішній світ їх авторів/авторок?

Сьогодні
13.02.2024

Читай і досліджуй. Робота в групах

**Підготуйте на основі
власної відео- чи
фотогалереї презентацію
улюблених пейзажів
вашого рідного краю.
Прокоментуйте окремі
відео та світлини рядками
відомих вам поетичних
творів.**

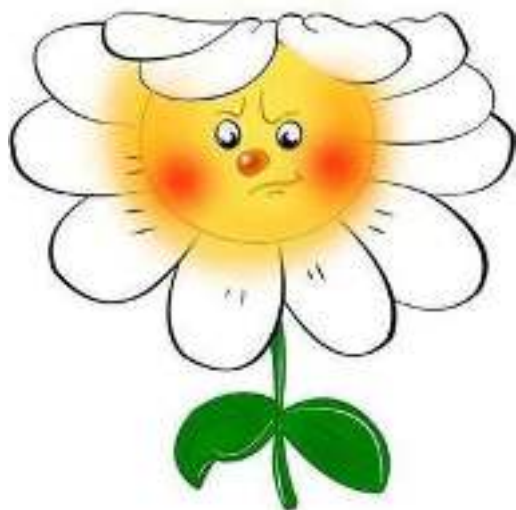

- ✓ Чи згодні ви з тим, що Олена Пчілка всім своїм життям довела влучність вибору саме такого псевдоніма? Поясніть свою думку.
- ✓ Чим захопив вас вірш «З ґринджолями» Олени Пчілки?
- ✓ Який провідний мотив цього твору?
- ✓ Що таке пейзаж? Які є види пейзажів?
- ✓ Оцініть свої знання про творчість Олени Пчілки після опрацювання матеріалу підручника.

Сьогодні
13.02.2024

Рефлексія «Емоційна ромашка». Оберіть відповідну цеглинку LEGO

*Мені під силу
всі завдання*

*Було складно та
незрозуміло*

*Все було легко
та просто*

*Мені потрібна
допомога*

Сьогодні
13.02.2024

Пояснення домашнього завдання

Пограйте в гру «Граємо
радо — мороз не
завада», яку
запропоновано в журналі
«Джміль».

